

Till berörd remissinstans

Remiss om Strategi mot våldsbejakande extremism

Stockholms stad kommer under år 2015 att besluta om en stadsövergripande strategi mot våldsbejakande extremism. Socialnämnden i Stockholm har skrivit fram utgångspunkter för socialtjänstens arbete i detta avseende. Den delstrategin remitteras nu tillsammans med detta missiv i syfte att arbeta fram en stadsövergripande strategi.

Stockholms stad ska värna det demokratiska samhället. Öppenhet, tolerans och respekt för demokratins spelregler, samt allas lika värde ska i alla lägen hävdas. En tilltagande våldsbejakande extremism utgör ett hot mot, och i vardagen en begränsning av, rätten för varje individ att självständigt skaffa sig information och kunskap, bilda sig åsikter och rätten att torgföra dessa.

Stadens agerande ska vara tydligt. Våldsbejakande extremism, var helst den visar sig, ska bekämpas. Individer som i Sverige eller i andra delar av världen begår brottsliga handlingar ska ställas till svars för dessa. Rörelser som stödjer eller bejakar politisk eller religiös våldsbejakande extremism ska veta att staden inte accepterar deras agerande.

Det fortsatta arbetet med denna stadsövergripande strategi ska ta sin utgångspunkt i följande punkter:

1. **Rekrytering till våldsbejakande extremism ska motarbetas.** Socialnämnden pekar i sin strategi ut en rad insatser som motverkar rekrytering till extrema rörelser. Anhöriga och civilsamhälle som vill hindra radikaliserings och exempelvis deltagande i krigshandlingar utomlands ska kunna få stöd och kunskap. Staden ska arbeta aktivt med uppsökande verksamhet. Flera av stadens verksamheter har redan utarbetat metoder för detta. Av avgörande betydelse är att stödja civilsamhället. Många gånger agerar extremismen i miljöer som inte är offentliga och inte tillgängliga för insyn. Det är därför angeläget att aktörer inom civilsamhället som är i besittning av hög trovärdighet och sociala nätverk ges goda förutsättningar att kunna möta de frågeställningar ungdomar i utsatta

miljöer har. Civilsamhällets roll har en stor betydelse, både i förebyggande arbete och i avhopparverksamhet.

Nationellt har beslutats om en gemensam telefontjänst där den som ringer ska kunna lotsas till lokal hjälp. Uppenbart är dock att arbetet behöver intensifieras och omfatta fler verksamheter. I den stadsövergripande strategin behöver pågående insatser förtydligas som stöd för det fortsatta arbetet. Det gäller även insatser som upparbetats i andra städer både inom och utom landet.

En del av att hindra rekryteringen till våldsamma extremistiska rörelser handlar om vilka signaler offentliga instanser sänder ut. Det är därför uppenbart att Stockholm, även om staden ska arbeta aktivt med avhoppare (se nedan), inte ska vidta åtgärder som kan uppfattas premiera eller belöna brottsliga handlingar.

2. **Kunskapen om våldsbejakande extremism ska öka i hela staden.** Socialnämnden har initierat ett arbete och samarbete inom den sociala verksamheten. Men arbetet mot våldsbejakande extremism kan och ska inte begränsas till sociala insatser. I den kommande gemensamma stadsövergripande strategin ska tydliggöras hur medarbetare inom fler verksamhetsområden ska få ökad kunskap och redskap för att motverka våldsbejakande extremism. En stadsövergripande strategi behöver inbegripa insatser för att utbilda alla medarbetare.

Grund- och gymnasieskolan samt vuxenutbildningen behöver involveras i ett aktivt demokratiarbete. Detta ligger idag i skolans ordinarie uppgift men kan behövas ge ökat utrymme för att därigenom tydliggöra de värderingar som styr icke-demokratiska rörelser inom politik och religion.

3. **Staden ska utveckla samarbetet med polisen.** I den våldsbejakande extremismens namn sker övergrepp mot demokratiska rättigheter i Sverige och utomlands. Våld och hot om våld används för att begränsa individers okränkbara rätt till frihet och ett självständigt liv. I extrema, men tyvärr inte ovanliga, fall kränker det rätten till hälsa, trygghet och livet självt. Dessa handlingar är avseende själva lagföringen en fråga för rättsväsendet att hantera. Staden ska genom sitt arbete, och i samverkan med rättsväsendet, bidra till att alla stockholmare kan känna trygghet och att gemensamma demokratiska spelregler följs.

Genom det arbete som sker inom stadens olika verksamheter ska demokratiska värden belysas och kunskap om olika rörelser och individers negativa odemokratiska agerande fångas upp. Denna kunskapsmassa behöver hanteras i samverkan med rättsvårdande myndigheter, som exempelvis polisen. Utgångspunkten för arbetet med en kommande stadsövergripande strategi mot våldsbejakande extremism är en ökad samverkan.

En strategi ska inkludera metoder och innehåll för samverkan. Handlingsplaner med tydliga ansvarsområden ska tas fram.

En central samordnarfunktion kan komma att prövas. Det är emellertid viktigt att samverkan med rättsvårdande myndigheter inte bara sker på central nivå. Även på lokal nivå är det angeläget att kunskap utbyts mellan stadens verksamheter och berörda myndigheter – inte minst polisen.

Olika städer i Norden och inom EU håller också på att ta fram handlingsplaner mot våldsbejakande extremism. Extremismen yttrar sig olika i olika städer, därför är kunskapsöverföring angeläget.

Staden ska genom de egna verksamheterna bidra till att upprätthålla rätten till demokratiska aktiviteter. Om yttrande- och mötesfrihet riskerar att hotas ska staden i samverkan med rättsvårdande myndigheter bidra till att avstyra hoten.

4. **Stöd ska ges för att hoppa av och långvarigt lämna destruktiva miljöer.** Socialnämnden har pekat på en rad åtgärder för gruppen som exempelvis återvänder från medverkan i extremistiska rörelser i utlandet och inte är omhändertagna av polis. Dessa insatser ska riktas till avhoppare som vill lämna den extrema rörelsen. Det finns redan i dag nationella och internationella erfarenheter av avhopparverksamhet. Olika frivilligorganisationer kommer här kunna bidra till att människor bryter destruktiva och farliga beteenden.
5. **Drabbade av extremism ska få stöd och trygghet.** Den medialt mest uppmärksammade våldsbejakande extremismen sker idag utomlands men även här hemma drabbas medborgare av övergrepp. Det är angeläget att staden kan ge stöd till individer, organisationer eller andra sammanslutningar som drabbats av våldsbejakande extremism. Staden ska i den stadsövergripande strategin redovisa överväganden om hur staden kan arbeta såväl i

långsiktigt verkande projekt som i mer akuta insatser tillsammans med grupper som utsatts för extremistiskt våld och därigenom bidra till att alla Stockholmare kan känna trygghet.

Ett Stockholm som håller samman minskar extremismens grogrund och är själva förutsättningen för strategin. Att ge alla barn och ungdomar möjlighet till en bra uppväxt, förutsättningar till bra resultat i skola, möjlighet till en meningsfull fritid samt senare i livet jobb är grunden för att minska utanförskapet och därmed grogrunden för extrema rörelser. När Stockholms unga känner att de kan påverka både det egna livet och samhällsutvecklingen minskar möjligheterna för våldsbejakande extremism att få fotfäste.

Därför är arbetet för ett sammanhållet Stockholm en förutsättning för framgång mot extrema rörelser. Staden ska i en stadsövergripande strategi väga in de övriga insatser som sker, inom exempelvis ramen för den sociala hållbarhetskommisionen, och som påverkar möjligheten att skapa en sammanhållen stad.

Detta underlag är tillsammans med Socialnämndens delstrategi en utgångspunkt för det program mot våldsbejakande extremism som kommer att beslutas i kommunfullmäktige under hösten 2015.

Det förebyggande arbetet kräver samverkan med civilsamhället, men det kräver också samarbete mellan olika delar i staden samt med relevanta myndigheter. Tillsammans kan vi ta ansvar för att hindra unga vuxna från att rekryteras till krigsförande länder eller till andra extremistiska rörelser inom vårt land.

En viktig del av det fortsatta arbetet med att ta fram en stadsövergripande strategi handlar därför om att involvera andra aktörer i processen. Stadsledningskontoret behöver därför i processen med att arbeta fram en stadsövergripande strategi lyssna in synpunkter från olika relevanta aktörer.

En stadsövergripande strategi bör nå brett stöd i kommunfullmäktige. Strategin ska visa ett gemensamt ställningstagande från det demokratiska samhället mot extrema rörelser och sända signalen att engagemanget för ett öppet och demokratiskt Stockholm som håller ihop är bestående över mandatperioderna.

Remisstid och kontaktpersoner

Remisstiden sträcker sig till den 28 september 2015, vilket vi ber er respektera. Om det av några skäl inte är möjligt för er att inkomma med svar inom utsatt tid måste en kontakt tas med den för ärendet ansvariga personen på roteln.

Ansvarig handläggare/borgarrådssekreterare på Finansroteln är Martin Nilsson, tfn 076-122 92 37, Elin Nordmark, tfn 076-122 92 25.

Remissvar skickas till:

- Finansroteln i **digital form (word/excel)**. Ange KS:s diarienummer som namn på ärenderubrik. Ex: KS 314-331-2004
- KF/KS kansli i **pappersform**.

Bilagga **inte** remissunderlaget. Det finns redan diariefört i kommunstyrelsens diarium.

Häfta **inte** ihop handlingarna.

Adresserna är följande:

Rotelns e-post: Funktion SLK RI-remissvar eller
RI-remissvar.SLK@stockholm.se

KF/KS kansli, Stadshuset, 105 35 STOCKHOLM

Med vänliga hälsningar

Martin Nilsson,
Finansroteln

Remitteringsmapp**Ärende: Socialnämndens förslag till Strategi mot
våldsbejakande extremism och missivbrev**

För yttrande senast: 28 september 2015

För yttrande senast SLK: 19 oktober 2015

Stadsdelsnämnderna	Facknämnderna	Övriga
Rinkeby-Kista	Arbetsmarknadsnämnden	SLK
Spånga-Tensta	den	Stockholms Stadshus
Hässelby-Vällingby	Utbildningsnämnden	AB
Bromma		Polismyndigheten i
Kungsholmen		Stockholm
Norrmalm		Nationella operativa
Östermalm		avdelningen
Södermalm		(Rikspolisens)
Enskede-Årsta-Vantör		Säkerhetspolisen (Säpo)
Skarpnäck		Brottsförebyggande
Farsta		rådet
Hägersten-Liljeholmen		FOI (Totalförsvarets
Skärholmen		forskningsinstitut)
Älvsjö		Nationella samordnaren
		mot våldsbejakande
		extremism
		Länsstyrelsen i
		Stockholm
		EXPO
		EXIT Fryshuset
		Sveriges kvinnolobby
		Stockholms Läns
		Landsting
		Sveriges judiska råd
		Sveriges muslimska råd
		Sveriges kristna råd